

Университет
по Библиотекознание
и Информационни
технологии

Академично есе на тема:

„Интелектуалната собственост в моят живот“

Изготвил:

Факултетен номер:

СОФИЯ, 2026Г.

Замисляйки се какво значение има интелектуалната собственост в моят живот, но и във всеки живот в съвременният социум, стигам до заключението, че в капиталистическият ни свят, тя сякаш има все по-малко значение. Това привидно вярно твърдение може да бъде лесно оборено, тъй като интелектуалната собственост е всичко, което всъщност има значение. Какво остава след нас? Имоти, превозни средства, роднини, любови, приятелства и малки дребни и ценни предмети-книги, вещи, любима музика, моменти. Всичко това витае в документацията на наследниците и спомените на обичните. Но какво всъщност е интелектуалната собственост, която остава във времето. Тя не може да се характеризира с неизпълнение идеи, запазва правото си да бъде част от изкуството, науката и най-висше проявление на човешката душевност, тъй като е авторско произведение, което идва от теб и принадлежи на теб. Законовата рамка, която я обхваща е необходима, особено в днешни дни, когато всеки е на един клик разстояние да я направи своя. Важно е да отбележа, че колкото и да обичам фолклора, той не е обект на авторско право, но можем ли да отречем, че редица творби се основават именно на митове, легенди, песни и фолклорни произведения. Големите идеи в литературата и тяхното осъществяване са плод именно на размисли върху писания като Библията, Старогръцките легенди и митове, религиозни текстове, народни легенди. Правната закрила, която дава законовата рамка не е само върху древните идеи и творби, но и върху всичко, сътворено от отделната личност, което имат интелектуална и културна стойност. Най-общо казано това есе е създадено от мен, то разполага с моите идеи по темата, трябва да послужи пред академична среда, то е обект на авторско право и трябва да се цитира, ако някой някога използва идеите в него. Но защо е важно да предпазваме себе си и произведенията си? В динамиката на онлайн пространството често се случват различни фрагменти от произведения на изкуството да бъдат използвани без обозначен автор. От друга страна притежанието на авторски права, особено в музикалните среди не е толкова просто и еднолично-често сродни права имат филмовите продуценти, режисьорите, медиите, продуцентите заедно със създателите на проекта. В медийното пространство често се забелязват скандални новини (които от своя страна НЕ са обект на авторско право, тъй като са общоизвестни факти) за съдебни дела, в които се води разгорещен спор за авторски права. Това показва колко ограбващо е някой да посегне на интелектуалната ти собственост. Често тя е единственото, което остава след нас, макар че на практика е „наша“ само седемдесет години след смъртта ни. В българската литература имат интересен спор за наследство на авторски права, който е слабо известен в медийното пространство-наследниците на Георги Райчев не могат да поделят неговото

наследство, трудно им е да разпределят кой какви приходи ще получава от произведенията на покойният български писател, поради тази причина редица от произведенията му не са преиздавани заради юридически спорове. Това показва, че интелектуалната собственост е обект не само на престиж и гордост, но и на финансова сигурност.

Друг вид злоупотреба често се забелязва и при неразрешена употреба на марки и техните логотипи, върху продукти, които не са произведени от индустрията създател. Някой да разпространява продукти, използвайки твоята марка е притеснително, тъй като в днешният свят, изпълнен с конкуренция репутацията е всичко, за щастие е и противозаконно.

Нека се върнем на това какво е интелектуалната собственост в моята живот... аз нямам създадена марка, издадена книга, музикално произведение или произведение на изкуството, въпреки това аз съм автора на есета, реферати, курсови работи, няколко стихотворения и кратки разкази. Те са моята интелектуална собственост, която не заменя за никоя друга, защото именно тя е проявление на самата мен. Ако трябва да отговоря философски и да не се съобразя с академичната задача на есето ще кажа, че интелектуална собственост в моя живот е растящата ми библиотека, подпечатана с личният ми *ex libris*. Но всъщност любимите ми произведения не са мои, те са не едни безсмъртни гении, които рисуват върху моят светоглед.

Интелектуалната собственост трябва да се пази и уважава, тя е нетленното, което показва на аудиторията кой си ти самият. Лично я смятам за висша човешка ценност. Тъгата, която навява нарушаването на интелектуалната собственост, особено когато тя се разпространява и краде в едно пространство като виртуалното, където почти никой не проверява информацията и не се интересува от това дали нарушава нечия интелектуална собственост, води до обезличаване на стойността ѝ. Всички ние, които използваме ежедневно социалните мрежи и интернет пространството сме отговорни за опазването на интелектуалната собственост на себе си и останалите. Отговорни сме, защото тя е във все по-малки количества, новостта и оригиналността, които са важни признаци за признаването на една собственост за интелектуална все по-рядко се срещат, а откраднатите идеи са много повече от авторските.

Затова ние, хората на знанието, трябва да знаем, че всичко което е човека и цялата собственост, която оставя след себе си е интелектуалната.